TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2005. gada 13. janvārī *

Lieta C-175/02

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2002. gada 8. martā un kas Tiesā reģistrēts 2002. gada 13. maijā, tiesvedībā

F. J. Pape

pret

Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs P. Janns [*P. Jann*], tiesneši A. Ross [*A. Rosas*], K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], S. fon Bārs [*S. von Bahr*] un K. Šīmans [*K. Schiemann*] (referents),

* Tiesvedības valoda — holandiešu.

ģenerāladvokāts L. A. Hēlhuds [*L. A. Geelhoed*],
sekretāre M. F. Kontē [*M. F. Contet*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2004. gada 22. janvārī,

ņemot vērā mutvārdu apsvērumus, ko sniedza:

— Nīderlandes valdības vārdā — H. H. Sevenstere [*H. G. Sevenster*], pārstāve,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — J. Flets [*J. Flett*] un H. van Vlīts [*H. van Vliet*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2004. gada 4. martā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, tāpat kā lūgums lietā C-174/02 *Streekgewest Westelijk Noord-Brabant* (Krājums, I-85. lpp., turpmāk tekstā — "*SWNB* spriedums"), attiecas uz EK līguma 93. panta 3. punkta (jaunajā redakcijā — EKL 88. panta 3. punkta) interpretāciju.

2 Šis lūgums tika iesniegts prāvā starp Papes [*Pape*] kungu, lauksaimnieku, un *Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij* (lauksaimniecības, vides un zvejniecības ministru) jautājumā par nodokli par kūtsmēslu pārpalikumu, kas šim lauksaimniekam tika uzlikts, piemērojot 1986. gada 27. novembra *Meststoffenwet* (likums par kūtsmēsliem, *Staatsblad 1986*, 598) 13. pantu, uzskatot, ka tas tika uzlikts, pārkāpjot EKL 93. panta 3. punkta pēdējā teikumā noteikto aizliegumu īstenot šos pasākumus.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

3 EKL 93. panta 3. punkts nosaka:

"Visi plāni piešķirt vai mainīt atbalstu ir jādara zināmi Komisijai laikus, lai Komisija varētu iesniegt savas piezīmes. Ja Komisija atzīst, ka, ievērojot 92. pantu, šādi plāni nav saderīgi ar kopējo tirgu, tā nevilcinoties sāk 2. punktā paredzēto procedūru. Attiecīgā dalībvalsts nesāk īstenot pašas ierosinātos pasākumus, kamēr šī procedūra nav beigusies ar galīgo lēmumu."

Valsts tiesiskais regulējums

4 Nīderlandē *Meststoffenwet* 13. pants, kas saskaņā ar 1987. gada 22. aprīļa lēmumu, kurš stājās spēkā 1987. gada 1. maijā (*Staatsblad 1987*, 189), ieviesa nodokli par kūtsmēslu pārpalikumu, "lai segtu izmaksas, kas saistītas ar:

(a) 9. pantā paredzēto kūtsmēslu administratīvo banku;

(b) ieguldījumu 9. panta 4. punkta izpratnē;

(c) nepieciešamo infrastruktūru izveidošanu, lai efektīvi varētu veikt kūtsmēslu pārpalikumu aizvākšanu, apstrādi, pārstrādi vai likvidēšanu;

(d) III un IV nodaļas izpildes kontroli".

5 Šis nodoklis jāmaksā tad, kad kūtsmēsli ir saražoti. Nodoklis, kas ir nomaksājams kāda perioda laikā (parasti kalendārā gada laikā), ir jāsamaksā, iesniedzot deklarāciju (parasti viena mēneša laikā pēc perioda beigu datuma).

6 *Meststoffenwet* 9. panta 4. punkts, norādot uz šī likuma 13. panta b) apakšpunktu, nosaka, no kūtsmēslu bankas var segt izdevumus, kas saistīti ar dzīvnieku izkārnījumu transportēšanu, ja tiek uzskatīts, ka tas palīdz efektīvākai pārstrādei vai likvidēšanai atbilstoši likuma mērķiem. Šajā sakarā 1989. gada 25. aprīlī tika izdoti *Reglament Mestbank inzake vangnetfunctie ne Kwaliteitspremiëringssystem* (noteikumi par utilizācijas funkciju un piemaksu sistēmu par kvalitāti, *Staatscourant 1989*, 86). Šie noteikumi stājās spēkā 1989. gada 1. aprīlī. Tie paredzēja atbalstu par augstas kvalitātes kūtsmēslu transportēšanu atbilstoši kvalitātes piemaksu sistēmai.

7 Nīderlandes Karaliste paziņoja Komisijai šos noteikumus 1988. gada 26. jūlija un 1989. gada 16. janvāra vēstulēs. Komisija 1989. gada 10. marta vēstulē tai paziņoja savu lēmumu līdz 1989. gada beigām necelt iebildumus pret minēto regulējumu. Vēlākā vēstulē Komisija apstiprināja, ka, sākot ar 1988. gada 1. janvāri, atbalsts tiek uzskatīts par saderīgu ar kopējo tirgu.

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

8 No kūtsmēsliem, kas tika saražoti viņa fermā 1988. gadā, Papem bija jāmaksā nodoklis par kūtsmēslu pārpalikumiem par 1988. finanšu gadu. Taču viņš neiesniedza deklarāciju noteiktajā viena mēneša termiņā. Līdz ar to 1989. gada 31. marta izdotajā nodokļa samaksas pieprasījuma paziņojumā par šo finanšu gadu no viņa tika pieprasīts nodoklis NLG 10 283,50 apmērā par kūtsmēslu pārpalikumu, kā arī šīs summas nokavējuma maksājums.

9 Pape iesniedza sūdzību par šo nodokļa paziņojumu *Bureau Heffingen van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer ne Visserij* (Lauksaimniecības, vides un zvejniecības ministrijas Nodokļu biroja inspektoram). Inspektors samazināja nodokļa samaksas pieprasījuma paziņojumā noteikto nodokli par kūtsmēslu pārpalikumiem līdz NLG 1 779,60 un nokavējuma maksājumu — līdz NLG 177,96. Pape pārsūdzēja šo lēmumu *Gerechtshof te Leeuwarden* (Lēvardenes tiesā, Nīderlande). *Gerechtshof* apstiprināja [inspektora] lēmumu bez nokavējuma maksājuma. Tad Pape iesniedza apelācijas sūdzību *Hoge Raad* (Augstākajā tiesā).

10 Šī apelācijas sūdzība daļēji ir balstīta uz pieņēmumu, ka daļa no ieņēmumiem no nodokļa par kūtsmēslu pārpalikumu 1988. gadā bija paredzēta un izmantota valsts atbalsta īstenošanai 1989. gadā.

11 Uzskatot, ka pamata prāvas risinājums bija atkarīgs no EKL 93. panta 3. punkta interpretācijas, *Hoge Raad der Nederlanden* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Tā kā [..] Līguma 93. panta 3. punkta pēdējais teikums aizliedz īstenot atbalsta pasākumus, vai šajā normā noteiktais aizliegums attiecas arī uz tāda nodokļa ieviešanu, no kura ienākumi atbilstoši attiecīgajam likumam daļēji ir paredzēti minētā atbalsta finansēšanai neatkarīgi no tā, vai pastāv tirdzniecības traucējumi starp dalībvalstīm, kas (daļēji) var būt šī nodokļa — atbalsta pasākuma — finansēšanas dēļ? Vai atbilde uz šo jautājumu ir atkarīga no saiknes veida, kas pastāv starp finansējuma nodokli un atbalsta pasākumu, no laika, kad ieņēmumi no šī finansējuma nodokļa tiek faktiski izmantoti atbalsta pasākumam, vai no citiem apstākļiem? Kuri apstākļi ir atbilstīgi šajā sakarā?

2) Ja aizliegums īstenot atbalsta pasākumu attiecas arī uz finansējuma nodokli, vai nodokļa maksātājs, atsaucoties uz [Līguma] 93. panta 3. punkta tiešo iedarbību, var apstrīdēt visu šī nodokļa summu, vai tikai to summas daļu, kuru acīmredzot skar vai kura faktiski tika skarta ar atbalsta pasākuma finansējumu tajā laika posmā, kad pasākuma īstenošana ir vai bija aizliegta iepriekš minētajā normā noteiktā iemesla dēļ?

3) Vai no Kopienas tiesībām izriet īpašas prasības par veidu, kā jānosaka, uz kuru nodokļa daļu attiecas Līguma 93. panta 3. punkta pēdējā teikumā noteiktais aizliegums, ja runa ir par finansējuma nodokli, no kura ieņēmumi ir paredzēti dažādiem mērķiem, kuriem bez minētā nodokļa ir arī citi finansējuma avoti, un uz ne visiem no kuriem attiecas Līguma 93. panta aizliegums, ja valsts nodokļu tiesiskais regulējums neparedz sadales kritēriju? Vai tādā gadījumā tā daļa no

nodokļa, kas ir paredzēta atbalsta pasākuma finansēšanai un uz kuru attiecas Līguma 93. pants, ir nosakāma, novērtējot [datus] nodokļa uzlikšanas dienā, vai tas ir darāms, balstoties uz vēlāk zināmiem datiem par visu ienākuma summu no finansējuma nodokļa un par izdevumiem dažādiem mērķiem?"

Par pirmo jautājumu

12 Pirmais jautājums sastāv no trīs dažādām daļām. Iesniedzējtiesa pēc būtības jautā, vai īstenošanas aizliegums, kas ir noteikts Līguma 93. panta 3. punkta pēdējā teikumā:

— var aizkavēt nodokļa, kas ir paredzēts atbalsta finansēšanai, ieviešanu;

— ir piemērojams arī tad, ja nodoklim nav nekādas ietekmes uz tirdzniecību starp dalībvalstīm;

— ir piemērojams neatkarīgi no attiecības, kas pastāv starp finansējuma nodokli un minēto atbalsta pasākumu.

13 Uz šī jautājuma trešo daļu ir jāatbild, pirms tiek sniegta atbilde uz pārējām daļām.

14 No Tiesas judikatūras izriet, ka nodokļi netiek iekļauti Līguma noteikumu, kas attiecas uz dalībvalstu atbalstu, piemērošanas jomā, ja vien tie neveido atbalsta pasākuma finansējuma neatņemamu sastāvdaļu (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *SWNB*, 25. punkts).

15 Lai nodokli vai tā daļu varētu uzskatīt par tādu, kas veido būtisku atbalsta pasākuma daļu, noteikti ir jāpastāv tiešai saiknei starp nodokli un atbalstu atbilstoši attiecīgajiem valsts tiesību aktiem. Ja tāda saikne pastāv, tad ienākums no nodokļa tieši ietekmē atbalsta nozīmīgumu un tā rezultātā arī šī atbalsta saderības ar kopējo tirgu vērtējumu (skat. 1970. gada 25. jūnija spriedumu lietā 47/69 Francija/Komisija, *Recueil*, 487. lpp., 17., 20. un 21. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *SWBN*, 26. punkts).

16 Lietas materiālos, kas ir iesniegti Tiesā, nav norādes uz tiešu saikni starp *Meststoffenwet* uzlikto nodokli un atbalstu kūtsmēslu transportam, kas tika ieviests, pamatojoties uz *Meststoffenwet* 9. panta 4. punktu. Atbilstoši *Meststoffenwet* kompetentas iestādes drīkst lemt par to, kā sadalīt ienākumu no nodokļa starp dažādiem mērķiem, jo īpaši 9. panta 4. punktā minēto. Tādējādi ienākumam no nodokļa nav tiešas ietekmes uz atbalsta lielumu, jo to var izmantot citu šajā likumā paredzēto pasākumu finansēšanai, kuriem nav visas atbalstam raksturīgās iezīmes Līguma 92. panta 1. punkta (jaunajā redakcijā — EKL 87. panta 1. punkta) nozīmē.

17 Tādējādi uz pirmā jautājuma trešo daļu ir jāatbild — Līguma 93. panta 3. punkta pēdējā teikumā paredzēto aizliegumu īstenot pasākumus nevar piemērot attiecībā uz nodokli, ja tas vai tā ienākuma noteikta daļa nav ieviesta tieši atbalsta pasākuma finansēšanai.

18 Ņemot vērā atbildi uz pirmā jautājuma trešo daļu, nav vajadzības atbildēt ne uz pirmā jautājuma citām daļām, ne uz otro un trešo jautājumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

19 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata lietā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

EK līguma 93. panta 3. punkta pēdējā teikumā (jaunajā redakcijā — EKL 88. panta 3. punkta pēdējais teikums) paredzētais pasākumu īstenošanas aizliegums neattiecas uz nodokli, ja tas vai tā ienākuma noteikta daļa nav ieviests tieši atbalsta pasākuma finansēšanai.

[Paraksti]